



Planujesz „zielony projekt” ? Bierz pieniądze unijne!

Uzyskiwanie energii z biomasy, wiatru oraz słońca to bezsprzecznie nasza przyszłość. Świat inwestuje w Odnawialne Źródła Energii i warto z tego trendu korzystać, ponieważ nic nie zapowiada jego końca. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w Polsce będzie rosło. Przyjęte zobowiązania dają szerokie pole do popisu wszystkim, którzy chcą zainwestować w innowacyjne rozwiązania energetyczne. Polska także daje inwestorom niepowtarzalną szansę, z której nie tylko można, ale nawet trzeba korzystać.

Wsparcie małych projektów OZE

Wsparcie projektów energetycznych z zakresu odnawialnych źródeł energii jest możliwe zarówno na poziomie krajowym (działanie 9.4. *Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko), jak i regionalnym (Regionalny Program Operacyjny odpowiedni dla lokalizacji inwestycji). W artykule zajmiemy się projektami małymi.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, projekty o niższej wartości (mniej niż 20 mln zł, w przypadku wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu oraz mniej niż 10 mln zł w przypadku budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych) mogą otrzymać wsparcie na nową inwestycję w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii z szesnastu Regionalnych Programów Operacyjnych wdrażanych na poziomie poszczególnych województw. Jak widać regiony nastawione są na wspieranie mniejszych projektów. Jest to bardzo dobra wiadomość dla każdego inwestora, który planuje takie inwestycje, gdyż może on uzyskać nawet do 85% dofinansowania. Niestety każdy Regionalny Program Operacyjny wyznacza własne, szczegółowe zasady udzielania wsparcia. Aby rozpocząć cały proces, trzeba dokładnie przeanalizować inwestycję, a więc należy sprawdzić, czy we właściwym RPO dla danego województwa jest przewidziane na ten cel działanie, oraz jaki rodzaj beneficjentów może z tej możliwości skorzystać. Bywa bowiem i tak, że w niektórych województwach przedsiębiorcy nie mogą ubiegać się o środki pomocowe, bo działania skierowane są wyłącznie do jednostek publicznych!

O wyborze konkretnego Regionalnego Programu Operacyjnego decyduje lokalizacja inwestycji (zdarza się również, że konieczna jest siedziba Wnioskodawcy na terenie danego województwa). Przykładowo, jeśli firma będzie chciała wybudować elektrownię wodną w Lesku (woj. podkarpackie) o wartości 6 mln złotych, należy skorzystać z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, jako źródła finansowania inwestycji ze środków publicznych. Jeżeli wartość budowy małej elektrowni wodnej przekroczyłaby wartość 12 mln złotych, jedyną możliwością finan-

sowania ze środków unijnych w ramach programów operacyjnych byłby już krajowy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – działanie 9.4.

Nie wszystkie województwa wyszczególniły specjalne działania na wsparcie inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii dla przedsiębiorstw. W niektórych województwach istnieje możliwość wsparcia takich projektów z działań dotyczących ochrony środowiska, pozostałe natomiast nakazują startować firmom do konkursów wraz z innymi inwestycjami przedsiębiorstw, w tym wraz z projektami o charakterze innowacyjnym. W tych konkursach, ciesząc się ogromnym zainteresowaniem, biorą udział przede wszystkim projekty innowacyjne z różnych branż. Kryteria wyboru projektów w ramach tych działań promują firmy, które wprowadzają na rynek nowy, innowacyjny produkt, co automatycznie zmniejsza szanse otrzymania dofinansowania na inwestycję z zakresu odnawialnych energii.

Niektóre regiony wprowadziły również ograniczenia kwotowe wielkości wsparcia. Poszczególne RPO przeznaczyły na wsparcie OZE od 0,8% do prawie 3% swojego budżetu – jest się więc o co starać. Największą część środków otrzymują inwestycje OZE w województwach: podkarpackim, łódzkim i podlaskim bo aż ponad 2%, natomiast najmniejszą w mazowieckim, małopolskim i wielkopolskim (poniżej 1%), a najmniej w opolskim.

Wszystkie regiony stosują konkursową procedurę wyłaniania dofinansowywanych operacji dla przedsiębiorstw. Wniosek aplikacyjny można złożyć jedynie w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków, które ukazuje się na stronie internetowej instytucji wdrażającej.

Podstawowa zasada przy aplikowaniu – właściwe przygotowanie do realizacji inwestycji

Niezwykle ważne w ubieganiu się o środki unijne w ramach regionalnych programów operacyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii jest właściwe przygotowanie inwestycji do fazy realizacji. Złożenie wniosku aplikacyjnego powinno być jednym z ostatnich

Tabela 1. Możliwości finansowania inwestycji z funduszy unijnych z zakresu odnawialnych źródeł energii w poszczególnych regionach.

Nazwa działania	Maks./min. wartość pomocy oraz intensywność	Rodzaj beneficjenta	Najbliższe nabory wniosków
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE Działanie 5.1 Odnawialne źródła energii (jedynie odnawialne źródła energii wykorzystujące wodę, w tym także geotermalną oraz biomasę)	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej od 40% do 60 % kosztów kwalifikowanych projektu.	Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w ramach sekcji D działu 35, grupy 35.1 (wyłącznie klasa 35.11) i 35.3 PKD	II kwartał 2010 r.
WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE Działanie 1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej – małe 70% – średnie 60%. Minimalna wartość wsparcia wynosi 85 tys. zł. Maksymalna wartość wsparcia wynosi 4 mln zł.	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	marzec 2010 r.
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw Poddziałanie 5.2.1 Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw	Projekty objęte pomocą publiczną – 50%	Przedsiębiorstwa mające siedzibę i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, działające min. 12 miesięcy	Wrzesień 2010 r.
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE Działanie 3.2 Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie OZE	Projekty objęte pomocą publiczną – 50%	Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	Brak danych
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE Działanie 1.4. Wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw Poddziałanie 1.4.2 Małe i średnie przedsiębiorstwa	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej: – mikro, małe: 70% – średnie 60% Równocześnie maks. kwota wsparcia 4 mln	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	21 stycznia 2010 – 01 marca 2010 r.
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE Działanie 2.9 Odnawialne źródła energii	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej	Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	24 maja 2010 r.
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE Działanie 7.2 Poprawa jakości powietrza i zwiększenie wykorzystania OZE	j.w, maksymalna kwota wsparcia 5 mln	Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	I-II kwartał 2010 r.
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE Działanie 4.3 Ochrona powietrza, energetyka	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej	Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	Maj-czerwiec 2010 r.
WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE Działanie 1.3.2. Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej Maksymalna kwota wsparcia: 5 mln	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	07-18 czerwca 2010 r.
WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE Działanie 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej jednocześnie Maksymalna kwota wsparcia: Mikro i małe przedsiębiorstwa – 800 000 zł, Średnie przedsiębiorstwa – 1,2 mln zł, (dla projektów bardziej innowacyjnych do 5,6 mln zł)	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	Maj 2010 r.
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE a) Poddziałanie 1.1.1 Mikroprzedsiębiorstwa b) Poddziałanie 1.1.2 Małe i średnie przedsiębiorstwa	60% wydatków dla małych przedsiębiorstw i 50% wydatków dla średnich przedsiębiorstw Maksymalna wartość dofinansowania, co do zasady, wynosi 800 000 zł.	Mikro, małe i średnie	a) luty-marzec 2010 r. b) kwiecień-maj 2010 r.
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE Poddziałanie 1.2.4 – Mikro przedsiębiorstwa i MŚP	60% dla małych przedsiębiorstw 50% dla średnich przedsiębiorstw Jednocześnie maksymalna kwota wsparcia wynosi 750 000 zł	Mikro, małe i średnie	30 lipca 2010 r. – 30 września 2010 r.
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE Działanie 1.1 Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Maksymalna wysokość dotacji wynosić będzie 50% kosztów kwalifikowanych projektu. Jednocześnie maks.: 1,5 mln zł: mikro, 2,4 mln zł: małe, 3,99 mln zł: średnie	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające min 6 miesięcy	W roku 2010 nabory zakończone
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE Poddziałanie 6.2.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (budowa urządzeń i instalacji w dziedzinie energii słonecznej i biomasy oraz energetyki geotermalnej)	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej od 50 do 70% kosztów kwalifikowanych projektu.	Przedsiębiorstwa (MSP i duże)	19 luty 2010 r.
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE Działanie 3.7 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej od 50 do 70% kosztów kwalifikowanych projektu.	Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)	Alokacja wyczerpana (nabór nie jest jednak wykluczony ponieważ możliwe są przesunięcia środków)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE Działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	Projekty objęte pomocą publiczną – 40%	Duże przedsiębiorstwa	Marzec 2010 r.

elementów prac poprzedzających realizację. Pierwszym krokiem w ramach przygotowania projektu powinna być analiza efektywności inwestycji, uwzględniająca wybrane źródło energii w danej lokalizacji. Niezbędne jest tym samym przeprowadzenie analizy wykonalności dla różnych wariantów lokalizacji. Wniosek o dofinansowanie wraz z niezbędnymi załącznikami (w tym studium wykonalności) powinien wskazywać, że przedstawiony projekt jest w pełni wykonalny nie tylko pod względem technicznym, środowiskowym, ale również formalno-prawnym oraz finansowym. Wnioskodawca powinien więc wcześniej zdobyć wymagane pozwolenia na realizację inwestycji oraz wskazać źródło finansowania przedsięwzięcia (zabezpieczone środki własne, kredyt), które pozwoli na realizację zadania do momentu wypłaty dotacji. Należy również pamiętać, że rozpoczęcie rzeczowe inwestycji w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw może nastąpić po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Wcześniejsze podjęcie prac budowlanych lub złożenie pierwszego prawnie wiążącego zamówienia na urządzenie, z wyłączeniem działań związanych z przygotowaniem dokumentacji dotyczącej danej inwestycji, automatycznie dyskwalifikuje projekt do wsparcia.

WFOŚiGW – ten tajemniczy skrót to Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które są funduszami celowymi, których pieniądze są przeznaczone na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, aby przyczynić się do realizacji celów polityki państwa i wspieranie inwestycji realizowanych przy udziale środków unijnych. Formy dofinansowania to:

- oprocentowana pożyczki nie podlegające umorzeniu;
- oprocentowane pożyczki częściowo umarżalne;
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek;
- dotacje;
- przekazanie środków finansowych.

Dopłata do oprocentowania zaciągniętego kredytu może wynieść do 50% odsetek należnych bankowi dla podmiotów gospodarczych.

Niezwykle zachęcającą formą dofinansowania małych projektów OZE są także oferty banków wspierających działania proekologiczne. Warunki udzielania kredytów są preferencyjne – zróżnicowane regionalnie i ofertowo (w poszczególnych bankach 1,4 – 3%) np.:

- kredyty preferencyjne we współpracy z donatorami – instytucjami dysponującymi środkami na zadania proekologiczne np. WFOŚiGW;
- montaż finansowe z udziałem partnerów – uczestników systemu finansowania ochrony środowiska;
- kredyty komercyjne wykorzystujące systemy zachęt.

Zakres zadań objętych finansowaniem jest określony w umowach banków oraz donatora, i wynika również z regionalnych priorytetów w ochronie środowiska. W zależności od banku inwestycje kredytowane są od kilku do nawet kilkunastu lat, ponadto przewidywana jest karencja w spłacie kapitału nawet do kilku lat. Reakcja banków na działanie rynku jest na tyle elastyczna, że znajdują pieniądze na wspieranie nowo powstałych firm, które planują projekty OZE! Wystarczy mieć średnio 17-18% wkładu własnego. W większości umów oprocentowanie jest zmienne, uzależnione od wysokości stopy redyskontowej weksli (ustalonej przez RPP) – i plasuje się w przedziale od 1,5 do 4,5 % w skali roku w zależności od województwa, zakresu zadania i statusu kredytobiorcy.

Podsumowanie

Prognozy rozwoju sektora energetyki odnawialnej w Polsce przeprowadzone w ostatnich latach wskazują na duże możliwości jego sukcesywnego wzrostu. Stworzenie korzystnych warunków inwestowania w ten podsektor energetyki może dać w ciągu kilku lat bardzo znaczny wzrost udziału źródeł energii odnawialnej w ogólnym zużyciu nośników energetycznych, a także w produkcji energii elektrycznej oraz ciepłej.

*Iwona Polok
Management & Consulting Group*